

ຄວາມບໍ່ສົມມາດໄລຍະຍາວຂອງການສົ່ງຜ່ານອັດຕາແລກປ່ຽນສຸລະດັບລາຄາພາຍໃຕ້ພາວະໂດລາໄລເຊຊັນ:

ຫຼັກຖານດ້ານປະຈັກຈາກແບບຈຳລອງ NARDL ຂອງ ສປປ ລາວ

Fan Zuojun¹ ແລະ ຄຳຟອງ ສີວິງໄຊ^{2*}

1 ມະຫາວິທະຍາໄລການເງິນແລະເສດຖະສາດກວາງຊີ, ແຂວງກວາງຊີ, ສປ ຈີນ

2 ຄະນະເສດຖະສາດຈີນ-ອາຊຽນ, ມະຫາວິທະຍາໄລກວາງຊີ, ແຂວງກວາງຊີ, ສປ ຈີນ

ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ: Khamfong Sivongxay, Email: ssb.fong83@gmail.com

ຂໍ້ມູນບົດຄວາມ: ວັນທີສົ່ງ 25/11/2025 ວັນທີປັບປຸງ 22/02/2026 ວັນທີຕອບຮັບ 24/01/2026 ວັນທີອອນລາຍ 25/02/2026

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການສຶກສານີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນໃນໄລຍະຍາວຕໍ່ລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກໃນລະບົບເສດຖະກິດເປີດ, ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ມີການນຳໃຊ້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດບາງສ່ວນ ໂດຍໃຊ້ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ເປັນກໍລະນີສຶກສາ, ການສຶກສານີ້ໃຊ້ຂໍ້ມູນອານຸກົມເວລາປະຈຳປີ, ຊ່ວງປີ 1991-2024 ໂດຍມີການປະຍຸກໃຊ້ແບບຈຳລອງ Nonlinear Autoregressive Distributed Lag (NARDL) ເພື່ອແຍກວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງການອ່ອນຄ່າ ແລະ ການແຂງຄ່າຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ, ລວມທັງທົດສອບຄວາມບໍ່ສົມມາດໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ.

ຜົນການປະເມີນຄ່າຈາກແບບຈຳລອງ NARDL ພົບວ່າການອ່ອນຄ່າຂອງກີບມີການສົ່ງຜ່ານສຸລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ (Exchange Rate Pass-Through: ERPT) ໃນໄລຍະຍາວເກືອບສົມບູນ ໂດຍມີຄ່າສຳປະສິດການອ່ອນຄ່າ (lnER⁺) ເທົ່າກັບ 0.98 ແລະ ມີລະດັບສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 1%; ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຜົນຂອງການແຂງຄ່າ (lnER⁻) ມີຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ບໍ່ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ, ຜົນການທົດສອບ Wald ຍືນຍັນຊັດເຈນເຖິງຄວາມບໍ່ສົມມາດຂອງ ERPT ໃນໄລຍະຍາວ (F = 9.85, p < 0.01).

ໃນໄລຍະສັ້ນ ແຮງກົດດັນດ້ານການສົ່ງຜ່ານລາຄາພົບສະ ເພາະຈາກການອ່ອນຄ່າຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນເທົ່ານັ້ນ ໂດຍລະບົບ

ລາຄາສາມາດປັບກັບສູດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວໄດ້ຂ້ອນຂ້າງໄວ, ເຊິ່ງກົນໄກໃນການປັບແກ້ຄວາມຄາດເຄື່ອນ (error-correction mechanism: ECM) ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.79 ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າ ສາມາດອະທິບາຍການປັບຕົວຂອງຄວາມປ່ຽງແປງເບນຈາກດຸນຍະພາບໄດ້ປະມານ 79% ພາຍໃນໄລຍະເວລາໜຶ່ງປີ. ນອກຈາກນີ້, ລະດັບໂດລາໄລເຊຊັນ (DOL = FCD/M2) ມີຄ່າສຳປະສິດໄລຍະຍາວເປັນລົບ ແລະ ມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ເຊິ່ງສະທ້ອນບົດບາດໃນການຊ່ວຍຫຼຸດແຮງກົດດັນດ້ານເງິນເຜີ້, ສ່ວນ ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນປະເທດ (GDP) ແລະ ລາຄານຳມັນໂລກ (OP) ເປັນປັດໄຈສຳຄັນທີ່ເພີ່ມແຮງກົດດັນດ້ານລາຄາ.

ຜົນການສຶກສານີ້ຊ່ວຍເສີມອັນນະກຳດ້ານ ERPT ສຳລັບປະເທດໃນກຸ່ມ CLMV (ກຳປູເຈຍ, ລາວ, ພະມ້າ ແລະ ຫວຽດນາມ) ໂດຍສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄວາມບໍ່ສົມມາດຂອງການສົ່ງຜ່ານອັດຕາແລກປ່ຽນໃນ ສປປ ລາວ ເປັນລັກສະນະໂຄງສ້າງໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງມີລະດັບຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍອັດຕາແລກປ່ຽນ, ການຄວບຄຸມເງິນເຜີ້ ແລະ ການຫຼຸດການເພິ່ງພາເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນໄລຍະຍາວ.

ຄຳສັບສຳຄັນ: ການສົ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນສຸລະດັບລາຄາ; ໂດລາໄລເຊຊັນບາງສ່ວນ; ອັດຕາເງິນເຜີ້; NARDL, ສປປ ລາວ

Long-Run Asymmetric Exchange Rate Pass-Through under Partial Dollarization: NARDL Evidence from Lao PDR

Fan Zuojun¹ and Khamfong SIVONGXAY^{2*}

¹ Guangxi University of Finance and Economics, Guangxi Province, China

² China-ASEAN School of Economics, Guangxi University, Guangxi Province, China

Corresponding author: Khamfong Sivongxay, Email: ssb.fong83@gmail.com

Abstract

This study examines how long-term exchange rate changes affect consumer prices in a small, open, and partially dollarized economy, focusing on the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) as a case study. This research analyzes annual time-series data from 1991 to 2024. It applies a Nonlinear Autoregressive Distributed Lag (NARDL) model to distinguish between the effects of exchange rate depreciation and appreciation. It also tests for asymmetries in both the short-run and long-run.

The NARDL model's estimation shows that kip depreciation has an almost one-to-one long-run pass-through to consumer prices, with a depreciation coefficient ($\ln ER^+$) of 0.98, significant at the 1% level. In contrast, the effect of appreciation ($\ln ER^-$) is small and statistically insignificant. The Wald test results clearly confirm the asymmetry of long-run ERPT ($F = 9.85, p < 0.01$).

In the short run, pass-through pressure occurs only from exchange rate depreciation. The price system returns to the long-run equilibrium fairly quickly. The error-correction mechanism ($ECT = -0.79$) accounts for about 79% of deviations over a year. Furthermore, the level of dollarization ($FCD/M2$) has a negative, significant long-run coefficient, reflecting its role in reducing inflationary pressures. Meanwhile, domestic output and world oil prices are significant factors that increase price pressures.

These findings add to the ERPT research on CLMV (Cambodia, Lao PDR, Myanmar, and VietNam) countries by showing that the uneven exchange rate pass-through in Laos is a long-term structural feature. This matters for shaping exchange rate policy, keeping inflation in check, and reducing reliance on foreign currency over time.

Keywords: Exchange Rate Pass-Through; Partial Dollarization; Inflation; NARDL; Lao PDR.

ຫຼັກການ ແລະ ເຫດຜົນ

ໃນລະບົດເສດຖະກິດເປີດ, ອັດຕາແລກປ່ຽນເປັນຕົວປ່ຽນມະຫາພາກທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນຕໍ່ສະເຫຼຍລະພາບດ້ານລາຄາ ແລະ ກົນໄກການສົ່ງຜ່ານນະໂຍບາຍການເງິນ, ການປ່ຽນແປງຂອງຄ່າເງິນສົ່ງຜ່ານໂດຍກົງຕໍ່ລາຄານໍາເຂົ້າ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ, ຂະບວນການດັ່ງກ່າວຮຽກວ່າ “ການສົ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນສູ່ລະດັບລາຄາ (exchange rate pass-through: ERPT)” ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຂະໜາດ ແລະ ຮູບແບບຂອງການສົ່ງຜ່ານຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການອອກແບບນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ການບໍລິຫານອັດຕາແລກປ່ຽນ ໂດຍສະເພາະໃນປະເທດເສດຖະກິດເປີດຂະໜາດນ້ອຍທີ່ເພິ່ງພາການນໍາເຂົ້າສູງ ແລະ ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຕໍ່ແຮງກະທົບຈາກພາຍນອກ (Al-Mansoori et al., 2024; Kassi et al., 2019).

ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄ່າເງິນກົບມີຜົນກະທົບໂດຍກົງແລະຊັດເຈນຕໍ່ລະດັບລາຄາພາຍໃນປະເທດ, ສາເຫດຫຼັກມາຈາກໂຄງສ້າງເສດຖະກິດທີ່ເພິ່ງພາການນໍາເຂົ້າສູງ ແລະ ມີລັກສະນະໂດລາໄລເຊຊັນບາງສ່ວນ (Partial Dollarization) ໝາຍວ່າ ເງິນຕາຕ່າງປະເທດໂດຍສະເພາະໂດລາສະຫະລັດແລະບາດໄທຖືກນໍາໃຊ້ກັນຢ່າງແຜ່ຫຼາຍໃນຖານະຊັບສິນເພື່ອການອອມ ແລະ ໃນຖານະໜ່ວຍຄິດໄລ່ມູນຄ່າສໍາລັບທຸລະກໍາທີ່ມີມູນຄ່າສູງເຊັ່ນ: ການຊື້ຂາຍອະສັງຫາລິມມະຊັບ, ຍານພາຫະນະ ແລະ ຊັບສິນຖາວອນບາງປະເພດ; ລັກສະນະດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ກົນໄກການສົ່ງຜ່ານຂອງນະໂຍບາຍການເງິນອ່ອນລົງ ແລະ ເພີ່ມຄວາມອ່ອນໄຫວຂອງລະດັບລາຄາຕໍ່ຄວາມຜັນຜວນຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ສົ່ງຜົນໃຫ້ການສົ່ງຜ່ານຂອງຄ່າເງິນສູ່ລາຄາມີແນວໂນ້ມສູງ ແລະ ອາດມີລັກສະນະບໍ່ສົມມາດ, ໂດຍຜົນຂອງການອ່ອນຄ່າສ່ວນໃຫຍ່ຈະຮຸນແຮງກວ່າແຂງຄ່າ, ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກຖານຈາກປະເທດກໍາລັງພັດທະນາອື່ນທີ່ມີລະດັບໂດລາໄລເຊຊັນສູງເຊັ່ນ: ໂຊມາເລຍ ເຊິ່ງພົບວ່າການອ່ອນຄ່າຂອງຄ່າເງິນສົ່ງຜ່ານຕໍ່ລະດັບລາຄາພາຍໃນປະເທດຮຸນແຮງກວ່າການແຂງຄ່າ Abdi et al. (2024).

ຕະຫຼອດຊ່ວງສາມທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ປະເຊີນກັບຄວາມຜັນຜວນຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນແລະອັດຕາເງິນເຜີ້ໃນຫຼາຍຊ່ວງເວລາ ໂດຍສະເພາະໃນຊ່ວງວິກິດການເງິນອາຊີ

1997-1999 ແລະ ຊ່ວງລ່າສຸດລະຫວ່າງປີ 2022-2024 ຄ່າເງິນກີບອ່ອນຄ່າລົງຢ່າງຮຸນແຮງຈາກປະມານ 8,600 ກີບຕໍ່ໂດລາໃນປີ 2019 ເປັນປະມານ 21,000 ກີບຕໍ່ໂດລາໃນປີ 2024 ເຊິ່ງເປັນຊ່ວງທີ່ຄ່າເງິນອ່ອນຄ່າສຸດໃນຮອບຫຼາຍທົດສະວັດ, ໂດຍອັດຕາເງິນເຜີ້ເຜີ້ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວຈາກລະດັບ 3.32% ໃນປີ 2019 ເປັນ 31.23% ໃນປີ 2023 ເຊິ່ງເປັນປີທີ່ເງິນເຜີ້ປັບເຜີ້ມສູງສຸດ Bank of the Lao PDR (2024) ແລະ ດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ (CPI) ປັບເຜີ້ມຈາກ 107 ຈຸດໃນປີ 2019 ເປັນ 233 ຈຸດໃນປີ 2024 ສະຖານະການດັ່ງກ່າວສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມເຊື່ອມໂຍງຢ່າງຊັດເຈນລະຫວ່າງການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ລະດັບລາຄາ ແລະ ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມຈຳເປັນຂອງການສຶກສາ ERPT ຢ່າງເປັນລະບົບສຳລັບສປປ ລາວ.

ເຖິງວ່າວັນນະກຳກ່ຽວກັບ ERPT ຈະມີການພັດທະນາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແຕ່ຫຼັກຖານດ້ານປະຈັກທີ່ສຶກສາປະເທດໃນອາຊຽນ ໂດຍສະເພາະກຸ່ມປະເທດ CLMV (ກຳປູເຈຍ, ລາວ, ພະມ້າ ແລະ ຫວຽດນາມ) ຍັງມີຢູ່ຢ່າງຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະການວິເຄາະການເຄື່ອນໄຫວຂອງການສົ່ງຜ່ານພາຍໃຕ້ກອບແບບບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ທີ່ຝິຈາລະນາເຖິງໂຄງສ້າງເຊັ່ນ: ການເພິ່ງພາການນຳເຂົ້າສູງ ແລະ ລະດັບໂດລາໄລເຊຊັ້ນ ຍັງໄດ້ຮັບການສຶກສາໃນວົງຈຳກັດ.

ດ້ວຍເຫດນີ້, ການສຶກສານີ້ ຈຶ່ງມີຈຸດປະສົງເພື່ອວິເຄາະການສົ່ງຜ່ານອັດຕາແລກປ່ຽນສຸລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກຂອງລາວ ໂດຍໃຊ້ແບບຈຳລອງ Nonlinear Autoregressive Distributed Lag (NARDL) ເພື່ອປະເມີນຄວາມບໍ່ສົມມາດຂອງຜົນກະທົບຈາກການອ່ອນຄ່າ ແລະ ການແຂງຄ່າຂອງຄ່າເງິນ; ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍຂະຫຍາຍຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບກົນໄກ ERPT ໃນປະເທດເປີດຂະໜາດນ້ອຍ, ຜົນການສຶກສາຄາດວ່າຈະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການກຳນົດນະໂຍບາຍການເງິນ, ການບໍລິຫານອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຂະບວນການຫຼຸດການເພິ່ງພາເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນໄລຍະຍາວ.

ການວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ແນວຄິດກ່ຽວກັບການສົ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນສຸລະດັບລາຄາ (Exchange Rate Pass-Through: ERPT) ຕັ້ງຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງກົດລາຄາສິນຄ້າໜຶ່ງດຽວ (Law of One Price: LOP) ເຊິ່ງຄາດວ່າລາຄາສິນຄ້ານຳເຂົ້າຈະປັບຕາມການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນພາຍໃຕ້ຕະຫຼາດແຂ່ງຂັນສົມບູນ, ແຕ່ຫຼັກຖານດ້ານປະຈັກຈຳນວນຫຼາຍສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນໂລກຄວາມເປັນຈິງ ERPT ສ່ວນຫຼາຍເກີນຂຶ້ນຢ່າງບໍ່ສົມບູນ

ເນື່ອງຈາກຄວາມຝືດຂອງລາຄາ, ໂຄງສ້າງການແຂ່ງຂັນ ແລະ ພຶດຕິກຳການກຳນົດລາຄາຂອງຜູ້ປະກອບການໃນຕະຫຼາດໂລກ (Campa & Goldberg, 2005; Choudhri & Hakura, 2006) ປັດໄຈເຫຼົ່ານີ້ເຮັດໃຫ້ລະດັບຂອງ ERPT ແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງປະເທດແລະແຕ່ລະໄລຍະ ຕາມສະພາບເສດຖະກິດ ແລະ ປັດໄຈດ້ານໂຄງສ້າງຂອງແຕ່ລະປະເທດ.

ພາຍໃຕ້ກອບ “pricing-to-market” ຜູ້ສົ່ງອອກສ່ວນໃຫຍ່ຈະເລືອກປັບສ່ວນເຜີ້ມອັດຕາກຳໄລ (markup) ແທນການສົ່ງຜ່ານການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນແບບເຕັມຈຳນວນ ສິ່ງຜົນໃຫ້ ERPT ເກີດຂຶ້ນຢ່າງບໍ່ສົມບູນ ທັງໃນລະດັບສິນຄ້າ ແລະ ລະດັບອຸດສາຫະກຳ (Takhtamanova, 2010; Brun-Aguerre et al., 2012). ນອກຈາກນີ້ Taylor (2000) ສະເໜີວ່າສະພາບແວດລ້ອມເງິນເຜີ້ທີ່ໜັ້ນຄົງແລະຄວາມຄາດຫວັງທີ່ຖືກຢຶດໝຽວຢ່າງມີສະເຖຍລະພາບ ສາມາດຫຼຸດແຮງສົ່ງຜ່ານຂອງຄ່າເງິນ ເນື່ອງຈາກຜູ້ປະກອບການປັບລາຄາຢ່າງລະມັດລະມັງຫຼາຍຂຶ້ນໃນສະພາວະທີ່ຄວາມຜັນຜວນດ້ານເງິນເຜີ້ຕໍ່າ ແລະນະໂຍບາຍການເງິນມີຄວາມນຳເຊື່ອຖື. ນອກຈາກນີ້ ERPT ຍັງຂຶ້ນກັບສະເຖຍລະພາບຂອງນະໂຍບາຍການເງິນແລະລະດັບເງິນເຜີ້ ໂດຍປະເທດທີ່ມີເງິນເຜີ້ຕໍ່າແລະນະໂຍບາຍການເງິນທີ່ໜັ້ນຄົງສ່ວນໃຫຍ່ຈະມີ ERPT ຕໍ່າກວ່າ Choudhri & Hakura (2006), ໃນຂະນະທີ່ປັດໄຈດ້ານໂຄງສ້າງຂອງຕະຫຼາດ ແລະອົງປະກອບສິນຄ້ານຳເຂົ້າກໍ່ມີບົດບາດສຳຄັນໃນການກຳນົດລະດັບການສົ່ງຜ່ານ Campa & Goldberg (2005). ສ່ວນຜົນການສຶກສາຂອງ Nasir (2020) ທີ່ໃຊ້ແບບຈຳລອງ TV-SVAR ວິເຄາະປະເທດ “first movers” ໄດ້ແກ່ ນິວຊີແລນ, UK ແລະ ແຄນນາດາ ພົບວ່າ ແຮງສົ່ງຜ່ານຂອງ ERPT ບໍ່ໄດ້ຫຼຸດລົງພາຍໃຕ້ກອບເປົ້າໝາຍເງິນເຜີ້ໃນໝົດທຸກກໍລະນີ ແລະ ຍັງສະແດງຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງປະເທດຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ, ສະທ້ອນວ່າປະສິດທິຜົນຂອງກອບດັ່ງກ່າວຂຶ້ນຢູ່ກັບໂຄງສ້າງເສດຖະກິດ ແລະ ສະພາບສະເພາະຂອງແຕ່ລະປະເທດຫຼາຍກວ່າຈະເປັນຜົນທົ່ວໄປ.

ໃນຊ່ວງທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ວັນນະກຳດ້ານປະຈັກຈຳນວນຫຼາຍ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າ ກົນໄກການສົ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນມີລັກສະນະ ບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ ແລະ ບໍ່ສົມມາດ ໂດຍຜົນຂອງການອ່ອນຄ່າສ່ວນໃຫຍ່ຈະຮຸນແຮງກວ່າ ແລະ ປັບຕົວຢຶດເຢື້ອກວ່າການແຂງຄ່າ, ເຊິ່ງພົບຊັດເຈນໃນຫຼາຍເສດຖະກິດເກີດໃໝ່ (Baharumshah et al., 2017; Anderl & Caporale, 2023). ຄວາມບໍ່ສົມມາດນີ້ສະທ້ອນ ພຶດຕິກຳຂອງຜູ້ປະກອບການທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຈະປັບລາຄາຂຶ້ນໄວແຕ່ຫຼຸດລາຄາຊ້າ ພາຍໃຕ້ໂຄງສ້າງການແຂ່ງຂັນທີ່ຈຳກັດ ແລະ ການເພິ່ງພາສິນຄ້າ

ນໍາເຂົ້າຂັ້ນກາງ (Brun-Aguerre et al., 2012; Yanamandra, 2015). ນອກຈາກນີ້, ລະດັບການເປີດເສລີທາງການຄ້າ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງການແຂ່ງຂັນໃນຕະຫຼາດນໍາເຂົ້າເປັນປັດໄຈສໍາຄັນທີ່ກໍານົດຂະໜາດຂອງ ERPT ໂດຍປະເທດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນຕໍ່າ ແລະ ເພິ່ງພາການນໍາເຂົ້າສູງສ່ວນໃຫຍ່ຈະປະເຊີນແຮງສົ່ງຜ່ານຮຸນແຮງກວ່າ Durmaz & Kagochi (2022).

ໃນກຸ່ມປະເທດເສດຖະກິດເກີດໃໝ່ ງານວິໄຈຈໍານວນຫຼາຍສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຂະໜາດຂອງ ERPT ໄດ້ຮັບອິດທິພົນຢູ່ໃນລະດັບສູງຈາກສະພາບແວດລ້ອມເງິນເຜີ້ແລະລະດັບຄວາມຄາດຫວັງຂອງເອກະຊົນ ໂດຍ Anderl & Caporale (2023) ພົບວ່າ ຄວາມຜັນຜວນຂອງອັດຕາເງິນເຜີ້ ແລະ ຄວາມຄາດຫວັງທີ່ບໍ່ໝັ້ນຄົງສາມາດຂະຫຍາຍແຮງສົ່ງຜ່ານໄດ້ຢ່າງມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ, ສ່ວນ Baharumshah et al. (2017) ແລະ Obeng et al. (2022) ລາຍງານຫຼັກຖານຂອງຄວາມບໍ່ສົມມາດໃນການຕອບສະໜອງຕໍ່ຄ່າເງິນ ໂດຍສະເພາະໃນເສດຖະກິດທີ່ມີການໃຊ້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ; ຫຼັກຖານຈາກປະເທດທີ່ມີລະດັບໂດລາໄລເຊຊັນສູງ ເຊັ່ນ: ໂຊມາເລຍ ສະແດງຢ່າງຊັດເຈນວ່າ ໂດລາໄລເຊຊັນ ມີບົດບາດເສີມແຮງສົ່ງຜ່ານຂອງຄ່າເງິນ ໂດຍໃນໄລຍະສັ້ນຊ່ວຍບັນເທົາແຮງກົດດັນເງິນເຜີ້ຈາກການອ່ອນຄ່າຂອງຄ່າເງິນ ແຕ່ບໍ່ພົບຜົນຢ່າງມີລະດັບສໍາຄັນທາງສະຖິຕິໃນໄລຍະຍາວ Abdi et al. (2024). ຫຼັກຖານຈາກປະເທດໃນອາຟຣິກາຊັບຊາຮາລາ ພົບວ່າ ລະດັບການສົ່ງຜ່ານອັດຕາແລກປ່ຽນຂຶ້ນຢູ່ກັບລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ສະເຖຍລະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກ ໂດຍປະເທດທີ່ໃຊ້ອັດຕາແລກປ່ຽນຄົງທີ່ແລະມີສະເຖຍລະພາບດ້ານລາຄາຕໍ່າສ່ວນໃຫຍ່ຈະປະເຊີນ ERPT ສູງກວ່າປະເທດທີ່ມີລະບົບລອຍຕົວ (Razafimahefa, 2012; Kassi et al., 2019).

ໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ງານວິໄຈ Widarjono et al. (2023) ສະແດງວ່າ ERPT ມີລັກສະນະບໍ່ສົມມາດໃນຫຼາຍປະເທດ ແລະ ລະດັບການສົ່ງຜ່ານແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຊັດເຈນ ໂດຍມາເລເຊຍແລະຟິລິບປິນມີ ERPT ສູງກວ່າ, ແຕ່ອິນໂດເນເຊຍແລະສິງກະໂປມີລະດັບຕໍ່າກວ່າ. ສ່ວນ Pham et al. (2023) ພົບວ່າ ລາຄານໍ້າມັນແລະຕົ້ນທຶນສິນຄ້ານໍາເຂົ້າເປັນຕົວເລັ່ງສໍາຄັນຂອງ ERPT ໃນພູມມິພາກ ໂດຍເສດຖະກິດທີ່ເພິ່ງພາພະລັງງານນໍາເຂົ້າສ່ວນໃຫຍ່ຈະມີແຮງສົ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນຕໍ່ລາຄາທີ່ຮຸນແຮງກວ່າ.

ໃນດ້ານລະບຽບວິທີ, ການສຶກສາຮ່ວມສະໄໝຈໍານວນຫຼາຍປະຍຸກໃຊ້ແບບຈໍາລອງ Nonlinear Autoregressive Distributed Lag (NARDL) ເພື່ອແຍກຜົນກະທົບຂອງການ

ແຂງຄ່າ (ΔER^+) ແລະການອ່ອນຄ່າ (ΔER^-) ຕາມກອບຂອງ Shin et al. (2014) ເຊິ່ງຊ່ວຍກວດຈັບຄວາມບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ ແລະຄວາມບໍ່ສົມມາດຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ງານວິໄຈດ້ານປະຈັກເຊັ່ນ: (Durmaz & Kagochi, 2022; Obeng et al., 2022; Abdi et al., 2024 ແລະ Deluna et al., 2021) ລ້ວນພົບຮູບແບບທີ່ສອດຄ່ອງກັນວ່າ ການອ່ອນຄ່າຂອງຄ່າເງິນສົ່ງຜົນຕໍ່ລະດັບລາຄາຫຼາຍກວ່າ ແລະ ຍາວນານກວ່າການແຂງຄ່າ ເຮັດໃຫ້ແບບຈໍາລອງ NARDL ເໝາະສົມໃນລະດັບສູງສໍາລັບໃຊ້ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້.

ເຖິງວ່າການສຶກສາກ່ຽວກັບ ERPT ໃນອາຊຽນຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງທີ່ຜ່ານມາ ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍຍັງໃຊ້ກອບການວິເຄາະແບບເສັ້ນຊື່ ເຊິ່ງບໍ່ສາມາດສະທ້ອນລັກສະນະຄວາມບໍ່ສົມມາດໄດ້ຄົບຖ້ວນ ສິ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກົນໄກ ERPT ຍັງບໍ່ກວມເອົາສະພາບເສດຖະກິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຈິງໄດ້ຮອບດ້ານ; ດັ່ງນັ້ນ, ການສຶກສານີ້ເນັ້ນເຕັມເຕັມຊ່ອງວ່າງດັ່ງກ່າວດ້ວຍການໃຊ້ແບບຈໍາລອງ NARDL ເພື່ອປະເມີນຜົນຄວາມບໍ່ສົມມາດຂອງຄ່າເງິນ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍນໍາສະເໜີຫຼັກຖານດ້ານປະຈັກທີ່ຊັດເຈນຍິ່ງຂຶ້ນກ່ຽວກັບການເຄື່ອນໄຫວຂອງການສົ່ງຜ່ານອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ເສີມຖານຄວາມຮູ້ທາງວິຊາການກ່ຽວກັບ ERPT ໃນປະເທດເສດຖະກິດເປີດຂະໜາດນ້ອຍ.

ວິທີດໍາເນີນການວິໄຈ

ການສຶກສານີ້ໃຊ້ຂໍ້ມູນອານຸກົມເວລາປະຈໍາປີຂອງລາວນັບແຕ່ປີ 1991-2024 ເພື່ອວິເຄາະການສົ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນສູ່ລະດັບລາຄາ ໂດຍເນັ້ນການກວດສອບໄລຍະຍາວ ແລະ ຄວາມບໍ່ສົມມາດຂອງຜົນກະທົບຜ່ານ NARDL ເຊິ່ງຮອງຮັບການໃຊ້ຕົວປ່ຽນທີ່ມີຄຸນສົມບັດຕ່າງກັນ ທັງ $I(0)$ ແລະ $I(1)$.

ກອບດ້ານປະຈັກ

ແບບຈໍາລອງຕັ້ງຢູ່ບົນສົມມຸດຖານວ່າ ການປ່ຽນແປງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ (ER) ສົ່ງຜົນຕໍ່ ລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ (CPI) ຜ່ານຊ່ອງທາງຕົ້ນທຶນການນໍາເຂົ້າແລະພິດຕິກໍາການຕັ້ງລາຄາ, ໂດຍມີຕົວປ່ຽນຄວບຄຸມໄດ້ແກ່ ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນປະເທດ (GDP, PPP ຄົງທີ່ປີ 2021), ຕົ້ນທຶນລາຄາພະລັງງານໂລກ (OP, ລາຄານໍ້າມັນ Brent), ໂດລາໄລເຊຊັນ ($DOL = FCD/M2$, ໂຄງສ້າງການໃຊ້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດໃນລະບົບການເງິນ), ນອກຈາກນີ້ ໄດ້ເພີ່ມຕົວປ່ຽນຈໍາລອງ Dummy (D2022) ເພື່ອຈັບຜົນກະທົບສະເພາະປີ 2022 ເຊິ່ງເປັນປີທີ່ເລີ່ມເກີດເງິນເຜີ້ ແລະ ການອ່ອນຄ່າຢ່າງຮຸນແຮງ

ເພື່ອແຍກອິດທິພົນຂອງເຫດການພິເສດອອກຈາກແນວໂນ້ມປົກກະຕິຂອງຂໍ້ມູນ.

ຂໍ້ມູນ ແລະ ນິຍາມຕົວປ່ຽນ

ຂໍ້ມູນມາຈາກແຫຼ່ງມາດຕະຖານສາກົນ: World Bank–WDI (CPI, ER, GDP), World Bank–Pink Sheet (OP) ແລະ BOL (DOL) ກວມເອົາຂໍ້ມູນປີ 1991–2024 ຕົວປ່ຽນ

ດ້ານປະລິມານຖືກປ່ຽນເປັນໂລກາລິດ (lnCPI, lnER, lnGDP, lnOP) ເພື່ອອໍານວຍໃຫ້ແກ່ການຕີຄວາມໝາຍໃນຮູບ “ຄວາມຫົດຢືດ” ແລະ ຊ່ວຍຫຼຸດບັນຫາ heteroskedasticity, ສ່ວນຕົວປ່ຽນ DOL ທີ່ຢູ່ໃນຮູບຂອງອັດຕາສ່ວນ ແລະ ຕົວປ່ຽນ Dummy (D2022) ບໍ່ໄດ້ແປງເປັນໂລກາລິດ, ລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງ 1 ຂໍ້ມູນ ແລະ ນິຍາມຕົວປ່ຽນ

ຕົວປ່ຽນ	ຄຳອະທິບາຍ	ຫົວໜ່ວຍວັດແທກ	ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ	ຕົວຫຍໍ້
Consumer Price Index	ດັດສະນີລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກເປັນຕົວແທນລະດັບລາຄາພາຍໃນປະເທດ	ດັດສະນີ (ປີຖານ = 2010)	World Bank–WDI	CPI
Exchange Rate	ອັດຕາແລກປ່ຽນກີບຕໍ່ໂດລາ (ຄ່າທີ່ສູງຂຶ້ນ = ກີບອ່ອນຄ່າ)	ກີບຕໍ່ໂດລາ (LAK/USD)	World Bank–WDI	ER
Output	ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນປະເທດຕາມອຳນາດຊື້ (GDP PPP, ຄົງທີ່ປີ 2021 international\$)	ໂດລາ (ຄົງທີ່ປີ 2021)	World Bank–WDI	GDP
Oil Prices	ລາຄານໍ້າມັນດິບ Brent	ໂດລາຕໍ່ບາເລວ (US\$/bbl)	World Bank – Pink Sheet	OP
Dollarization	ອັດຕາສ່ວນເງິນຝາກສະກຸນຕ່າງປະເທດຕໍ່ປະລິມານເງິນ (FCD/M2)	ອັດຕາສ່ວນ	Bank of the Lao PDR (BOL)	DOL
Dummy 2022	ຕົວປ່ຽນຈຳລອງເຫດການວິກິດ 2022 (2022=1, ປີອື່ນ=0)	ຄ່າຕັກກະ (0, 1)	ກຳນົດໂດຍຜູ້ວິໄຈ	D2022

ແບບຈຳລອງທາງເສດຖາມິຕິ

ການສຶກສານີ້ເລີ່ມຈາກການລະບຸແບບຈຳລອງເສັ້ນຊື່ ARDL ແລະຂະຫຍາຍສູ່ແບບຈຳລອງບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ NARDL ຕາມແນວທາງຂອງ Shin et al. (2014).

(1) ການລະບຸສົມຜົນເສັ້ນຊື່ຜື້ນຖານ

ໂຄງຮ່າງສົມຜົນເລີ່ມຕົ້ນກຳນົດດັ່ງນີ້:

$$\ln CPI_t = \beta_0 + \beta_1 \ln ER_t + \beta_2 \ln GDP_t + \beta_3 \ln OP_t + \beta_4 DOL_t + \beta_5 D2022 + u_t$$

(2) ການທົດສອບຄວາມນັ່ງ

ກ່ອນປະເມີນຄ່າ ຈະທົດສອບຄວາມນັ່ງ (Unit Root Tests) ຈາກ Augmented Dickey–Fuller (ADF) ແລະ Phillips–Perron (PP) ເພື່ອຢືນຢັນວ່າທຸກຕົວປ່ຽນ ມີລຳດັບຄວາມນັ່ງບໍ່ສູງກວ່າ I(1) ເຊິ່ງເປັນເງື່ອນໄຂສຳຄັນຂອງການໃຊ້ແບບຈຳລອງ NARDL

(3) ການລະບຸແບບຈຳລອງ ARDL ແລະ NARDL

ການປະເມີນແບບຈຳລອງເລີ່ມຕົ້ນຈາກການປະເມີນ ARDL (p, q1, q2, q3, q4) ເພື່ອສຳຫຼວດຄວາມສຳພັນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວຕາມກອບຂອງ Shin et al. (2014)

ໂດຍໃຊ້ເກນ Akaike Information Criterion (AIC) ເປັນຕົວກຳນົດຄວາມລ່າຊ້າ (lag) ທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ ຕໍ່ຈາກນັ້ນຈຶ່ງຂະຫຍາຍແບບຈຳລອງເຂົ້າສູ່ Nonlinear ARDL (NARDL) ເພື່ອແຍກອິດທິພົນການອ່ອນຄ່າ (positive partial sum – ER_t^+) ແລະ ການແຂງຄ່າ (negative partial sum – ER_t^-) ຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນ ໂດຍກຳນົດດັ່ງນີ້:

$$ER_t^+ = \sum_{i=1}^t \max(\Delta \ln ER_i, 0),$$

$$ER_t^- = \sum_{i=1}^t \min(\Delta \ln ER_i, 0)$$

ແບບຈຳລອງ NARDL ທີ່ໃຊ້ໃນການປະເມີນສາມາດນິຍາມໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \Delta \ln CPI_t = & \alpha_0 + \sum_{i=1}^p \psi_i \Delta \ln CPI_{t-i} + \sum_{i=0}^q \beta_i^+ \Delta \ln ER_{t-i}^+ \\ & + \sum_{i=0}^q \beta_i^- \Delta \ln ER_{t-i}^- + \sum_{i=0}^q \gamma_i \Delta \ln GDP_{t-i} + \sum_{i=0}^q \delta_i \Delta \ln OP_{t-i} + \sum_{i=0}^q \eta_i \Delta DOL_{t-i} \\ & + \theta_0 \Delta D2022_t + \theta_1 \ln CPI_{t-1} + \theta_2^+ \ln ER_{t-1}^+ + \theta_3^- \ln ER_{t-1}^- + \theta_4 \ln GDP_{t-1} \\ & + \theta_5 \ln OP_{t-1} + \theta_6 DOL_{t-1} + \theta_7 D2022_t + \varepsilon_t \end{aligned}$$

ເຊິ່ງພົດໃນຮູບສ່ວນຕ່າງ (Δ) ສະທ້ອນ ຜົນໄລຍະສັ້ນ, ສ່ວນພົດລະດັບທີ່ລ່າຊ້າ 1 ຊ່ວງເວລາ ($\ln X_{t-1}$) ແທນຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ; ພາລະມິດເຕີ θ_1 ຄາດວ່າຈະເປັນລົບແລະມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ເພື່ອສະທ້ອນກົນໄກການປັບຕົວກັບສູ່ຈຸດດຸນຍະພາບ (error-correction mechanism) ຂອງລະບົບໃນກໍລະນີທີ່ເກີດຄວາມປ່ຽງເບນຈາກດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ.

ຈາກຜົນການຈັດກຸ່ມພົດໃນລະດັບ ສາມາດນິຍາມເທັມການປັບຕົວກັບສູ່ສີມດຸນ (ECT) ໂດຍພາລາມິດເຕີ $\lambda = \theta_1 < 0$ ແທນຄວາມໄວໃນການປັບຕົວ (speed of adjustment) ຂອງລະບົບສູ່ດຸນຍະພາບໃນໄລຍະຍາວ, ສ່ວນຄ່າສຳປະສິດໄລຍະຍາວຂອງຕົວປ່ຽນເສດຖະກິດມະຫາພາກ ER^+ , ER^- , GDP, OP ແລະ DOL ຄິດໄລ່ຈາກ

$$\text{Long-run elasticity of } X_k = -\frac{\theta_k}{\theta_1}$$

(4) ການທົດສອບ Bound Test (ການກວດສອບຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ)

ເພື່ອຢືນຢັນການມີຢູ່ຂອງຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວລະຫວ່າງຕົວແປໃນລະບົບ ໄດ້ດຳເນີນການທົດສອບ Bound Test ຕາມແນວທາງຂອງ Pesaran, Shin ແລະ Smith (2001) ໂດຍໃຊ້ຄ່າຂອບເຂດວິກິດ (critical values) ຂອງ Narayan (2005) ເຊິ່ງເໝາະສົມກັບຕົວຢ່າງຂໍ້ມູນຂະໜາດນ້ອຍແລະປານກາງ, ການທົດສອບດຳເນີນການພາຍໃຕ້ກໍລະນີ Restricted Constant and No Trend (Case II) ໂດຍພິຈາລະນາ ຄ່າ F-statistic ເພື່ອປຽບທຽບກັບຄ່າຂອບເຂດວິກິດ, ຖ້າຄ່າດັ່ງກ່າວສູງກວ່າຄ່າຂອບເຂດຂອງຊ່ວງວິກິດ (upper bound critical value) ຈະປະຕິເສດສົມມຸດຖານສູນແລະ ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າມີ ຄວາມສຳພັນຮ່ວມໄລຍະຍາວ (Cointegration) ລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນໃນລະບົບ, ເຊິ່ງຄ່າພາລາ

ມິດເຕີໄລຍະຍາວ (θ_i) ທີ່ໄດ້ ຈະສະທ້ອນຄວາມຫົດຢຶດໄລຍະຍາວ (long-run elasticities) ຂອງລະດັບລາຄາຕໍ່ ການປ່ຽນແປງຂອງຕົວປ່ຽນເສດຖະກິດຕ່າງໆ.

(5) ການທົດສອບຄວາມບໍ່ສົມມາດ (Wald Test)

ນອກຈາກນີ້ ໄດ້ທົດສອບຄວາມ ບໍ່ສົມມາດ (Asymmetry) ທັງໃນໄລຍະສັ້ນແລະໄລຍະຍາວ ໂດຍໃຊ້ Wald Test ເພື່ອປຽບທຽບຜົນການການອ່ອນຄ່າແລະແຂງຄ່າຂອງຄ່າເງິນກີບ ໂດຍໃນໄລຍະຍາວທົດສອບ ສົມມຸດຖານ $H_0^{LR}: \theta_{ER^+} = \theta_{ER^-}$ ແລະໃນໄລຍະສັ້ນທົດສອບ $H_0^{SR}: \beta_{ER^+} = \beta_{ER^-}$

(6) ການທົດສອບສົມມຸດຖານແລະສະເຖຍລະພາບຂອງແບບຈຳລອງ

ສຸດທ້າຍ ເພື່ອໃຫ້ຜົນການປະເມີນຄ່າມີຄວາມນ່າເຊື່ອຖືໄດ້ດຳເນີນການທົດສອບສົມມຸດຖານທາງສະຖິຕິມາດຕະຖານໄດ້ແກ່ LM test ສຳລັບກວດບັນຫາ autocorrelation, Breusch–Pagan/White tests ສຳລັບ heteroskedasticity, Ramsey RESET test ສຳລັບຮູບສົມຜົນທີ່ຖືກຕ້ອງ, Jarque–Bera test ສຳລັບຄວາມເປັນປົກກະຕິຂອງຄ່າຄາດເຄື່ອນ ແລະ CUSUM/CUSUMSQ tests ສຳລັບກວດສອບສະເຖຍລະພາບຂອງພາລາມິດເຕີ, ຖ້າແບບຈຳລອງຜ່ານການທົດສອບທັງໝົດນີ້ ຈະຖືວ່າມີຄວາມເໝາະສົມທາງສະຖິຕິແລະເສດຖາມິຕິ ສາມາດນຳໄປໃຊ້ໃນການຕີຄວາມໝາຍດ້ານປະຈັກໄດ້ຢ່າງນ່າເຊື່ອຖື.

ຜົນຂອງການວິໄຈ ແລະ ສົນທະນາ

(1) ການທົດສອບຄວາມນັ່ງ

ໄດ້ທົດສອບຄວາມນັ່ງ (Unit Root Tests) ຂອງອະນຸກົມເວລາທັງໝົດໂດຍໃຊ້ແບບທົດສອບ Augmented Dickey–Fuller (ADF) ແລະ Phillips–Perron (PP).

ຕາຕະລາງ 2 ຜົນການທົດສອບ Unit Root ຂອງຂໍ້ມູນດ້ວຍວິທີ ADF ແລະ PP (1991–2024)

ຕົວປ່ຽນ	ADF		PP		Integration order
	Intercept	trend	Intercept	trend	
lnCPI	-2.267	-1.955	-1.717	-1.462	ບໍ່ນຶ່ງ
Δ lnCPI	-5.730***	-5.621***	-7.053***	-6.755***	I(1)
lnER	-2.217	-2.562	-1.587	-1.619	ບໍ່ນຶ່ງ
Δ lnER	-5.528***	-5.425***	-5.373***	-5.214***	I(1)
lnGDP	-1.508	-2.081	-1.296	-0.473	ບໍ່ນຶ່ງ
Δ lnGDP	-7.606***	-7.597***	-7.636***	-8.027***	I(1)
DOL	-2.774	-2.763	-1.727	-1.711	ບໍ່ນຶ່ງ
Δ DOL	-10.359***	-10.153***	-12.998***	-12.476***	I(1)
lnOP	-1.086	-1.290	-1.167	-2.021	ບໍ່ນຶ່ງ
Δ lnOP	-5.678***	-5.561***	-14.771***	-15.328***	I(1)

ໝາຍເຫດ: “***, **, *” ໝາຍເຖິງລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 1%, 5% ແລະ 10% ຕາມລຳດັບ

ຈາກຕາຕະລາງ 1 ພົບວ່າ ຕົວປ່ຽນທັງໝົດບໍ່ນຶ່ງໃນລະດັບ (level) ແຕ່ຈະນຶ່ງຈາກຜົນຕ່າງທໍາອິດ (first difference) ສູງກວ່າ I(1) ຜົນດ້າງກ່າວຍືນຍັນຄວາມເໝາະສົມຂອງການໃຊ້ທັງພາຍໃຕ້ກໍລະນີມີແນວໂນ້ມແລະບໍ່ມີແນວໂນ້ນ ເຊິ່ງບົ່ງຊີ້ວ່າ ແບບຈຳລອງ NARDL

(2) ການທົດສອບ Bound Test (ການກວດສອບຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ)

ຕາຕະລາງ 3 ຜົນການທົດສອບ Bounds Test ເພື່ອຍືນຍັນຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ (Cointegration)

ແບບຈຳລອງ	F-statistic	Critical Values(5%) I(0)/I(1)	ສະຫຼຸບຜົນ
ARDL(1,2,2,2,1,0)	9.04	2.80/4.01	ຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ
Nonlinear(1,2,0,0,0,2,1)	10.99	2.68/3.96	ຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ

ໝາຍເຫດ: ຄ່າ F-statistic ໃຊ້ປຽບທຽບກັບຄ່າ Critical Values ຢູ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 5% ເພື່ອພິຈາລະນາການມີ

Cointegration

ຜົນການທົດສອບ Bounds Test ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ (Case II) ມີຄ່າ F-statistic ສູງກວ່າຄ່າຂອງເທິງຂອງຊ່ວງວິທັງແບບຈຳລອງເສັ້ນຊື່ (ARDL) ແລະ ແບບຈຳລອງບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ (NARDL) ພາຍໃຕ້ກໍລະນີ Restricted Constant ກົດທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 5% ເຊິ່ງບົ່ງບອກວ່າ ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນໃນລະບົບ.

(3) ຜົນການປະເມີນຄ່າແບບຈຳລອງ NARDL

ຕາຕະລາງ 4-1 ຄ່າສໍາປະສິດຂອງສົມຜົນໄລຍະຍາວ (Long-run Cointegrating Relation)

ຕົວປ່ຽນ	ສັນຍາລັກ	ຄ່າສໍາປະສິດ	p-value
Constant	θ_1	-7.0058	0.0000
lnER ⁺ (POSSUM)	θ_2^+	0.9836	0.0000
lnER ⁻ (NEGSUM)	θ_3^-	-0.3488	0.1414
lnGDP	θ_4	0.3858	0.0000
lnOP	θ_5	0.0496	0.0489
DOL(FCD/M2)	θ_6	-1.0103	0.0000
D2022	θ_7	-0.1531	0.0114

ໝາຍເຫດ: “***, **, *” ໝາຍເຖິງລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 1%, 5% ແລະ 10% ຕາມລຳດັບ

ຈາກຜົນການປະເມີນຄ່າແບບຈຳລອງ NARDL ໃນ ບໍລິໂພກ (CPI) ຢ່າງມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ, ສ່ວນໄລຍະຍາວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການອ່ອນຄ່າຂອງຄ່າເງິນກົບ ການແຂງຄ່າຂອງຄ່າເງິນ (lnER⁻ = -0.3488, p = 0.1414) ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ລະດັບລາຄາທີ່ຊັດເຈນ ສະທ້ອນລັກສະນະຄວາມບໍ່ສົມ

ມາດຂອງຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນ; ນອກຈາກນີ້, ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ($\ln GDP = 0.3858, p = 0.0000$) ແລະ ລາຄານໍ້າມັນໂລກ ($\ln OP = 0.0496, p = 0.0489$) ມີຜົນບວກຕໍ່ລະດັບລາຄາ, ແຕ່ອັດຕາສ່ວນເງິນໂດລາໃນລະບົບການເງິນ ($DOL = -1.0103, p = 0.0000$) ແລະ ຕົວແປຈໍາລອງເຫດການປີ

2022 ($D2022 = -0.1531, p = 0.0114$) ມີຜົນຫຼຸດລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກຢ່າງມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນ, ໂດຍພາບລວມຜົນການວິເຄາະສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ປັດໄຈດ້ານອັດຕາແລກປ່ຽນ, ກໍາລັງຊື້ ແລະ ໂຄງສ້າງທາງການເງິນ ມີບົດບາດສໍາຄັນຕໍ່ການກໍານົດລະດັບລາຄາພາຍໃນປະເທດໃນໄລຍະຍາວ.

ຕາຕະລາງ 4-2 ຜົນການປະເມີນຄ່າໄລຍະສັ້ນຂອງແບບຈໍາລອງ Error Correction Model

ຕົວປ່ຽນ	ສັນຍາລັກ	ຄ່າສໍາປະສິດ	p-value
ECT(-1)	λ	-0.7945	0.0000
$\Delta \ln ER^+$	β_0^+	0.6448	0.0000
$\Delta \ln ER^+(-1)$	β_1^+	0.1314	0.0001
ΔDOL	η_0	-0.0558	0.5044
$\Delta DOL(-1)$	η_1	0.3366	0.0079
$\Delta D2022$	ϕ_0	-0.0799	0.0000

ໝາຍເຫດ: “***, **, *” ໝາຍເຖິງລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 1%, 5% ແລະ 10% ຕາມລຳດັບ

ຜົນການປະເມີນຄ່າແບບຈໍາລອງ ECM ໃນໄລຍະສັ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເກີມການປັບຕົວກັບສຸສິມດຸນ ($ECT_{(-1)} = -0.7945, p = 0.0000$) ມີຄ່າສໍາປະສິດຕິດລົບ ແລະ ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ, ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລະບົບສາມາດປັບຕົວກັບສຸດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວໄດ້ປະມານ 79% ຕໍ່ປີ, ຫຼັງຈາກເກີດຄວາມປ່ຽງເບນ, ສ່ວນການອ່ອນຄ່າຂອງຄ່າເງິນກົບໃນໄລຍະປັດຈຸບັນ ($\Delta \ln ER^+ = 0.6448, p = 0.0000$) ແລະ ໄລຍະກ່ອນໜ້າ ($\Delta \ln ER^+_{(-1)} = 0.1314, p = 0.0001$) ສິ່ງຜົນເພີ່ມລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ (CPI) ຢ່າງມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ, ສະທ້ອນການສິ່ງຜ່ານອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ມີຄວາມວ່ອງໄວ, ສໍາລັບການປ່ຽນແປງໃນອັດຕາສ່ວນເງິນໂດລາໃນລະບົບການເງິນ ($\Delta DOL = -0.0558, p = 0.5044$) ບໍ່ມີ

ລະດັບຄວາມສໍາຄັນ, ແຕ່ຄ່າໃນໄລຍະກ່ອນໜ້າ ($\Delta DOL_{(-1)} = 0.3366, p = 0.0079$) ມີຜົນບວກແລະມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ສະແດງວ່າການເພີ່ມການໃຊ້ເງິນໂດລາມີແນວໂນ້ມຜັກດັນລະດັບລາຄາໃນໄລຍະສັ້ນ; ນອກຈາກນີ້, ຕົວປ່ຽນເຫດການປີ 2022 ($\Delta D2022 = -0.0799, p = 0.0000$) ມີຜົນລົບແລະມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ, ສີ່ເຖິງແຮງກົດດັນດ້ານລາຄາທີ່ຫຼຸດລົງໃນຊ່ວງເວລາດັ່ງກ່າວ ໂດຍລວມຜົນລົບສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າລະບົບລາຄາພາຍໃນປະເທດຕອບສະໜອງຕໍ່ການປ່ຽນແປງຄ່າເງິນຢ່າງວ່ອງໄວແລະມີການປັບຕົວສຸດຸນຍະພາບໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບໃນໄລຍະສັ້ນ.

ຕາຕະລາງ 4-3 ສະຖິຕິການກວດສອບຄວາມເໝາະສົມຂອງແບບຈໍາລອງ

ສະຖິຕິ	ຄ່າ	ຄໍາອະທິບາຍ
R ²	0.9901	ໂມເດວສາມາດອະທິບາຍການປ່ຽນແປງຂອງ CPI ໄດ້ປະມານ 99%
Adj. R ²	0.9881	ຄຸນນະພາບໂມເດວຍັງສູງເຖິງປັບຈໍານວນຕົວປ່ຽນແລ້ວ
S.E. of regression	0.0192	ຄວາມປ່ຽງເບນມາດຕະຖານຂອງຄວາມຄາດເຄື່ອນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ ສະແດງວ່າໂມເດວມີຄວາມຖືກຕ້ອງສູງ
F-statistic	501.5303	ໂມເດວໂດຍລວມມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນສູງຫຼາຍ
p(F)	0.0000	ໂມເດວໂດຍລວມມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິສູງ
Durbin–Watson	2.4898	ໃກ້ຄຽງ 2 ບໍ່ມີບັນຫາ autocorrelation
AIC	-4.8892	ຢືນຢັນວ່າໂມເດວເໝາະສົມ (reject H ₀ : all coefficients=0)
SC	-4.6117	ໃຊ້ໃນການພິຈາລະນາເລືອກແບບຈໍາລອງຮ່ວມກັບ AIC

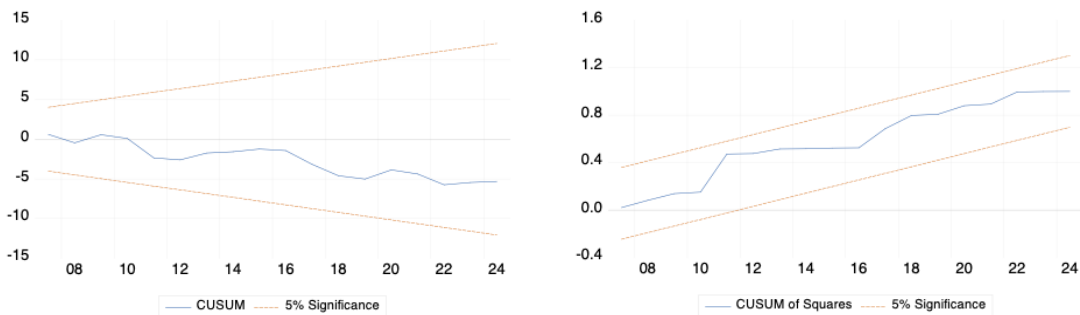
ໝາຍເຫດ: ຄ່າສະຖິຕິທັງໝົດໄດ້ຈາກການປະເມີນຄ່າ ECM ໄລຍະສັ້ນ

(4) ການກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງແບບຈຳລອງ (Model Diagnostics and Stability Tests)

ຜົນການທົດສອບຄຸນສົມບັດຂອງແບບຈຳລອງ ເຫັນວ່າ ມີຄວາມຖືກຕ້ອງແລະສະຖຽນໃນທາງສະຖິຕິ ໂດຍເລີ່ມຈາກ ການທົດສອບ Breusch–Godfrey LM test ($F=3.8637$, $p=0.0659$) ພົບວ່າ p-value ສູງກວ່າ 0.05 ຈຶ່ງບໍ່ປະຕິເສດ ສົມມຸດຖານ H_0 ສະແດງວ່າແບບຈຳລອງບໍ່ມີບັນຫາ autocorrelation ຂອງຄວາມຄາດເຄື່ອນ, ສ່ວນ Breusch–Pagan/White test ($F=1.04$, $p=0.4561$) ໃຫ້ຜົນໃນທິດ ທາງດຽວກັນ, ໂດຍບໍ່ພົບ heteroskedasticity ເຊິ່ງຢືນຢັນວ່າ variance ຂອງ residuals ມີຄວາມຄົງທີ່ ແລະ ບໍ່ກໍ່ໃກ້ເກີດອັກ ຄະຕິໃນການປະເມີນຄ່າ.

ຜົນການທົດສອບ Jarque–Bera test ($JB=0.8580$, $p=0.6511$) ສະແດງວ່າຄ່າຄວາມຄາດເຄື່ອນມີການແຈກຈາງ ໃຫ້ຄຽງປົກກະຕິ ເປັນໄປຕາມສົມມຸດຖານຂອງການປະເມີນຄ່າ ໃນກອບ NARDL, ສຳລັບ Ramsey RESET test ($F=0.3$, $p=0.5555$) ຊື່ ໃຫ້ ເຫັນ ວ່າ ບໍ່ ມີ ບັນ ຫາ model misspecification ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າຮູບແບບຕຳລາທີ່ເລືອກ ມີຄວາມເໝາະສົມ, ສຸດທ້າຍ CUSUM ແລະ CUSUMSQ tests ຢູ່ພາຍໃນແຖບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ຕະຫຼອດຊ່ວງເວລາ, ສະທ້ອນວ່າ ພາລາມິດຕິຂອງແບບຈຳລອງມີຄວາມສະຖຽນທັງ ໃນດ້ານໂຄງສ້າງແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ.

ຮູບພາບທີ 1. ການທົດສອບຄວາມສະຖຽນຂອງແບບຈຳລອງຈາກ CUSUM ແລະ CUSUMSQ

ໝາຍເຫດ: CUSUM ແລະ CUSUMSQ ຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 5% ສະທ້ອນຄວາມສະຖຽນຂອງແບບຈຳລອງ

(5) ຜົນການທົດສອບ Wald Test ເພື່ອປະເມີນຄວາມບໍ່ສົມມາດ

ຕາຕະລາງ 5 ການທົດສອບ Wald Test ເພື່ອປະເມີນຄວາມບໍ່ສົມມາດໄລຍະຍາວ ແລະ ໄລຍະສັ້ນ

ປະເພດ	F-statistic	p-value	ຕັດສິນໃຈ	Interpretation (TH)
ຄວາມບໍ່ສົມມາດໄລຍະຍາວ	9.85	0.0057	ປະຕິເສດ H_0	ມີຄວາມບໍ່ສົມມາດໃນໄລຍະຍາວ
ຄວາມບໍ່ສົມມາດໄລຍະສັ້ນ	-	-	ບໍ່ສາມາດທົດສອບໄດ້	ບໍ່ສາມາດທົດສອບໄດ້ເນື່ອງຈາກບໍ່ປະກົດ ΔER^- ໃນສົມຜົນ ECM

ໝາຍເຫດ: ຄ່າ p-value < 0.05 ບົ່ງບອກເຖິງຄວາມແຕກປ່າງຂອງຜົນກະທົບຢ່າງລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ

ຜົນການທົດສອບ Wald Test ຢືນຢັນວ່າ ມີຄວາມບໍ່ສົມມາດໃນໄລຍະຍາວຂອງການສົ່ງຜ່ານ ERPT ຢ່າງມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ($F = 9.85$, $p = 0.0057$) ໂດຍພົບວ່າຜົນຂອງ (ER^+) ມີຂະໜາດຫຼາຍກວ່າຜົນຂອງ (ER^-) ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າການອ່ອນຄ່າຂອງກີບມີຜົນຜັກດັນຕໍ່ເງິນເຜີ້ຮຸນແຮງກວ່າການປັບຕົວຫຼຸດລົງຂອງລາຄາເມື່ອເກີດການແຂງຄ່າ.

ສຳລັບໄລຍະສັ້ນ ແບບຈຳລອງບໍ່ສາມາດທົດສອບຄວາມບໍ່ສົມມາດໄດ້ ເນື່ອງຈາກອົງປະກອບດ້ານລົບຂອງການປ່ຽນແປງອັດຕາແລກປ່ຽນ (ΔER^-) ບໍ່ປະກົດໃນສົມຜົນ ECM.

ສະຫຼຸບຜົນການສຶກສາ

ການສຶກສານີ້ໃຊ້ແບບຈຳລອງ Nonlinear ARDL (NARDL) ກັບຂໍ້ມູນປະຈຳປີຂອງລາວ ແຕ່ປີ 1991 ເຖິງ 2024 ເພື່ອວິເຄາະກິນໄກການສົ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນສູ່ລະດັບລາຄາ ພາຍໃຕ້ສະພາວະໂດລາໄລເຊຊັນ ຜົນການສຶກສາ

ພົບວ່າ ມີຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວລະຫວ່າງອັດຕາແລກປ່ຽນກັບລະດັບລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ຢ່າງມີລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ (F -statistic = 10.99), ຜົນຂອງການອ່ອນຄ່າຂອງຄ່າເງິນກີບ ມີແຮງສົ່ງຜ່ານຕໍ່ CPI ເກືອບບເຕັມທີ່ (ຄ່າສຳປະສິດ 0.98, $p < 0.01$), ສ່ວນການແຂງຄ່າບໍ່ສົ່ງຜົນຢ່າງມີລະດັບຄວາມສຳຄັນ

ທາງສະຖິຕິ ສະທ້ອນ “ຄວາມບໍ່ສົມມາດໄລຍະຍາວ” ເຊິ່ງໄດ້ ຮັບການຢືນຢັນຈາກ Wald Test ($F = 9.85, p = 0.0057$)

ໃນໄລຍະສັ້ນ ຜົນສະເພາະແຮງສິ່ງຜ່ານຈາກການອ່ອນຄ່າ ໂດຍລະບົບລາຄາປັບເຂົ້າສູ່ລິມະດຸນດ້ວຍຄວາມໄວສູງ ($ECT = -0.79$). ຕົວແປຄວບຄຸມເຊັ່ນ: GDP ແລະ ລາຄານໍ້າມັນ ມີຜົນ ບວກຕໍ່ລະດັບລາຄາ, ສ່ວນລະດັບໂດລາໄລເຊັຊັນ DOL ມີຜົນ ລົບ, ສະທ້ອນບົດບາດຂອງໂຄງສ້າງການໃຊ້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ໃນການຫຼຸດແຮງກົດດັນເງິນເຜີ້. ແບບຈໍາລອງຜ່ານການທົດ ສອບດ້ານສະຖິຕິທັງ serial correlation, heteroskedasticity, normality ແລະ stability.

ຂໍ້ສະເໜີແນະ

(1) ເສີມສະເຖຍລະພາບຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນເພື່ອຫຼຸດ ການສິ່ງຜ່ານ ERPT ໃນໄລຍະຍາວ: ຜົນການສຶກສາພົບວ່າ ການສິ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນສູ່ລະດັບລາຄາໃນໄລຍະຍາວ ຂອງລາວຢູ່ໃນລະດັບສູງ, ສະທ້ອນວ່າ ຄວາມຜັນຜວນຂອງຄ່າ ເງິນເປັນປັດໄຈກໍານົດເງິນເຜີ້ທີ່ສໍາຄັນ, ພາຍໃຕ້ລະບົບອັດຕາ ແລກປ່ຽນລອຍຕົວທີ່ມີການຄວບຄຸມ ນະໂຍບາຍຄວນເນັ້ນຈໍາ ກັດຄວາມຜັນຜວນຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເກີດຈາກແຮງ ແກ້ງກໍາໄລຫຼືຄວາມຕົ້ນຕຸມຂອງຕະຫຼາດ ໂດຍຜ່ານການແຊກ ແຊງໃນຈັງຫວະທີ່ເໝາະສົມແລະໃນຂະໜາດຈໍາກັດ ຫຼາຍກວ່າ ການຕົງຄ່າເງິນຫຼືການແຊກແຊງຕະຫຼາດໃນວົງກວ້າງ ເຊິ່ງອາດ ເພີ່ມວາລະຕໍ່ທຶນສໍາຮອງແລະຫຼຸດຄວາມຫົດຢຶດຂອງກອບ ນະໂຍບາຍໃນໄລຍະຍາວ.

(2) ບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂດລາໄລເຊັຊັນຢ່າງຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍ ໄປ ເພື່ອຮັກສາບົດບາດການເປັນກັນຊືນ: ຜົນການສຶກສາດ້ານ ປະຈັກພົບວ່າ ໂດລາໄລເຊັຊັນ (DOL) ມີຄ່າສໍາປະສິດເປັນລົບ ແລະ ມີລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ມີ ຜົນຜ່ານຄວາມລ່າຊ້າ (lag) ໃນໄລຍະສັ້ນ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ບົດບາດຂອງ DOL ໃນການເຮັດໜ້າທີ່ດູດຊັບຊ້ອກຈາກການ ອ່ອນຄ່າຂອງກີບ, ການອອກແບບນະໂຍບາຍເພື່ອຫຼຸດການໃຊ້ ເງິນຕາຕ່າງປະເທດຈຶ່ງອາດຕ້ອງດໍາເນີນແບບຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປ ແລະ ປະສານກັບມາດຕະການເສີມຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ເງິນກີບໃນ ເວລາດຽວກັນ ເພື່ອຫຼຸດຄວາມສ່ຽງຈາກການຖອນຕົວຂອງ ເງິນຕາຕ່າງປະເທດວ່ອງໄວເກີນໄປ ເຊິ່ງອາດເຮັດໃຫ້ ERPT ຕໍ່ ເງິນເຜີ້ຮຸນແຮງຂຶ້ນທີ່ຊ່ວງປ່ຽນຜ່ານ.

(3) ເສີມການສື່ສານນະໂຍບາຍເພື່ອບໍລິຫານຄວາມຄາດ ຫວັງເງິນເຜີ້: ລັກສະນະການສິ່ງຜ່ານຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນສູ່ ລະດັບລາຄາທີ່ສູງໃນໄລຍະຍາວ ສະທ້ອນວ່າຄວາມຄາດຫວັງ ເງິນເຜີ້ຂອງຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຄົວເຮືອນອາດຕອບສະໜອງ

ຢ່າງແຮງຕໍ່ການອ່ອນຄ່າຂອງຄ່າເງິນ, ການພັດທະນາການ ສື່ສານກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍດ້ານສະເຖຍລະພາບລາຄາ, ແນວໂນ້ມ ເງິນເຜີ້ ແລະ ຈຸດຢືນດ້ານນະໂຍບາຍການເງິນ, ອາດຊ່ວຍຢຶດ ໜ່ວງຄວາມຄາດຫວັງເງິນເຜີ້ໃຫ້ມີສະເຖຍລະພາບຫຼາຍຢັ່ງຂຶ້ນ ໂດຍການສື່ສານທີ່ສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ຊັດເຈນຈະສາມາດຫຼຸດ “ສ່ວນເພີ່ມ” ຂອງ ERPT ທີ່ເກີດຈາກຄວາມຄາດຫວັງດ້ານ ລົບຂອງພາກເອກະຊົນໄດ້.

(4) ການປັບປຸງລະບົບພາສີນໍາເຂົ້າ ແລະ ໂຄງສ້າງຕົ້ນ ທຶນການນໍາເຂົ້າໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຢັ່ງຂຶ້ນ: ຈາກຜົນການສຶກສາ ພົບວ່າລາຄານໍ້າມັນ ແລະ ການເພິ່ງພາສີນໍາເຂົ້າເປັນໜຶ່ງໃນ ຊ່ອງທາງສໍາຄັນຂອງເງິນເຜີ້ ໃນລາວ ພາຍໃຕ້ສະພາວະ ເສດຖະກິດເປີດຂະໜາດນ້ອຍທີ່ຕ້ອງເພິ່ງພາສີນໍາ ແລະ ພະລັງງານຈາກຕ່າງປະເທດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ການພັດທະນາກົນໄກ ດ້ານພາສີນໍາເຂົ້າ ແລະ ຂັ້ນຕອນໂລຈິສຕິກໃຫ້ມີຄວາມເປັນ ລະບົບ, ມີມາດຕະຖານ ແລະ ໂປ່ງໃສຢັ່ງຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະໃນ ກຸ່ມສິນຄ້າອ່ອນໄຫວທີ່ມີສັດສ່ວນສູງໃນກະຕ່າ CPI ເຊັ່ນ: ເຊື້ອໄຟແລະສິນຄ້າອຸປະໂພກບໍລິໂພກທີ່ຈໍາເປັນ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດ ແຮງສິ່ງຜ່ານຈາກລາຄານໍາເຂົ້າຕໍ່ເງິນເຜີ້ໂດຍບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງໃຊ້ ການແຊກແຊງອັດຕາແລກປ່ຽນໂດຍກົງ.

ນອກຈາກນີ້ ການເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງລະບົບຈັດເກັບ ພາສີນໍາເຂົ້າຈະຊ່ວຍຫຼຸດການຮົ່ວໄຫຼຂອງລາຍໄດ້ລັດຖະບານ, ເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການເກັບພາສີຢ່າຍືນຍົງ ແລະ ຫຼຸດຄວາມ ບໍ່ແນ່ນອນດ້ານຕົ້ນທຶນຂອງພາກທຸລະກິດ, ມາດຕະການດ້ານ ໂຄງສ້າງດັ່ງກ່າວ ຈະສາມາດເສີມທັງສະເຖຍລະພາບດ້ານລາຄາ ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງການເງິນ ຄວບຄູ່ກັບ ການຮັກສາຄວາມຫົດຢຶດຂອງລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນໃນໄລຍະ ກາງເຖິງໄລຍະຍາວ.

(5) ການພັດທະນາຄຸນນະພາບແລະຄວາມຖີ່ຂອງຖານຂໍ້ ມູນເສດຖະກິດມະຫາພາກ: ເຖິງວ່າການສຶກສານີ້ຈະໃຊ້ຂໍ້ມູນ ປະຈໍາປີ ເຊິ່ງບໍ່ອໍານວຍຕໍ່ການສະທ້ອນການເຄື່ອນໄຫວໄລຍະ ສັ້ນໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່, ການພັດທະນາຄວາມຖີ່ຂອງຂໍ້ມູນດ້ານ ເສດຖະກິດມະຫາພາກເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນ CPI ປະຈໍາໄຕມາດທີ່ ລະອຽດຂຶ້ນ, ຂໍ້ມູນການນໍາເຂົ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນໂຄງສ້າງໂດລາໄລເຊັຊັນ, ລວມເຖິງການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ GDP ປະຈໍາໄຕມາດຢ່າງສະ ໝໍ່າສະເໝີແລະມີໂຄງສ້າງເປັນມາດຕະຖານດຽວກັນ ຈະຊ່ວຍ ເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການປະເມີນ ERPT ໃນດ້ານມິຕິເວລາ ໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງຢັ່ງຂຶ້ນ, ການລົງທຶນພັດທະນາຂໍ້ມູນລະບົບ ດັ່ງກ່າວຈະເປັນຮາກຖານສໍາຄັນຕໍ່ການຍົກລະດັບຂີດຄວາມ

ສາມາດໃນການອອກແບບນະໂຍບາຍການເງິນ ແລະ ອັດຕາ
ແລກປ່ຽນຢ່າງມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນໃນອານາຄົດ.

ເອກະສານອ້າງອີງ:

- Abdi, A. H., Warsame, A. A., & Sheik-Ali, I. A. (2024). Testing the non-linearities of exchange rate pass-through in Somalia: Does dollarization affect consumer prices? *Cogent Economics & Finance*, 12(1), 2344720. <https://doi.org/10.1080/23322039.2024.2344720>
- Al-Mansoori, R. M. O., Karimzadeh, S. D., Al-Shammari, M. S. H., & Karimi, F. (2024). Asymmetric exchange rate pass-through effects on prices in the Persian Gulf countries (NARDL approach). *Business, Marketing, and Finance Open*, 1(4), 123–139.
- Anderl, C., & Caporale, G. M. (2023). Nonlinearities in the exchange rate pass-through: The role of inflation expectations. *International Economics*, 173, 86–101. <https://doi.org/10.1016/j.inteco.2022.10.003>
- Baharumshah, A. Z., Sirag, A., & Soon, S.-V. (2017). Asymmetric exchange rate pass-through in an emerging market economy: The case of Mexico. *Research in International Business and Finance*, 41, 247–259. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2017.04.034>
- Bank of the Lao PDR (2024). Annual economic report 1991-2024. Bank of the Lao P.D.R. <https://www.bol.gov.la/annualreports>
- Brun-Aguerre, R., Fuertes, A.-M., & Phylaktis, K. (2012). Exchange rate pass-through into import prices revisited: What drives it? *Journal of International Money and Finance*, 31(4), 818–844. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2012.01.009>
- Campa, J. M., & Goldberg, L. S. (2005). Exchange rate pass-through into import prices. *Review of Economics and Statistics*, 87(4), 679–690.
- Choudhri, E. U., & Hakura, D. S. (2006). Exchange rate pass-through to domestic prices: Does the inflationary environment matter? *Journal of International Money and Finance*, 25(4), 614–639. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2005.11.009>
- Deluna, R. S., Loanzon, J. I. V., & Tatlonghari, V. M. (2021). A nonlinear ARDL model of inflation dynamics in the Philippine economy. *Journal of Asian Economics*, 76, 101372. <https://doi.org/10.1016/j.asieco.2021.101372>
- Durmaz, N., & Kagochi, J. (2022). Asymmetric exchange rate pass-through in Turkish imports of cocoa beans. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(4), 184. <https://doi.org/10.3390/jrfm15040184>
- Kassi, D. F., Rathnayake, D., Edjoukou, A. J. R., & Gnangoin, Y. T. B. (2019). Asymmetry in exchange rate pass-through to consumer prices: New perspective from Sub-Saharan African countries. *Economies*, 7(1), 5. <https://doi.org/10.3390/economies7010005>
- Narayan, P. K. (2005). The saving and investment nexus for China: Evidence from cointegration tests. *Applied Economics*, 37(17), 1979–1990. <https://doi.org/10.1080/00036840500278103>
- Nasir, M. A., & Vo, X. V. (2020). A quarter century of inflation targeting & structural change in exchange rate pass-through: Evidence from the first three movers. *Structural Change and Economic Dynamics*, 54, 42–61. <https://doi.org/10.1016/j.strueco.2020.03.010>
- Obeng, C. K., Frimpong, S., Amoako, G. K., Agyei, S. K., Asafo-Adjei, E., & Adam, A. M. (2022). Asymmetric exchange rate pass-through to consumer prices in Ghana: Evidence from EMD-NARDL approach. *Journal of Mathematics*, 2022, 9075263. <https://doi.org/10.1155/2022/9075263>
- Pesaran, M. H., Shin, Y., & Smith, R. J. (2001). Bounds testing approaches to the analysis of level relationships. *Journal of Applied Econometrics*, 16(3), 289–326. <https://doi.org/10.1002/jae.616>
- Pham, T. A. T., Nguyen, T. T., Nasir, M. A., & Huynh, T. L. D. (2023). Exchange rate pass-through: A comparative analysis of inflation targeting & non-targeting ASEAN-5 countries. *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 87, 158–167. <https://doi.org/10.1016/j.qref.2020.07.010>
- Razafimahefa, I. F. (2012). Exchange rate pass-through in Sub-Saharan African economies and its determinants (IMF Working Paper No. 12/141). International Monetary Fund. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2012/wp12141.pdf>
- Shin, Y., Yu, B., & Greenwood-Nimmo, M. (2014). Modelling asymmetric cointegration and dynamic multipliers in a nonlinear ARDL

- framework. In R. C. Sickles & W. C. Horrace (Eds.), *Festschrift in honor of Peter Schmidt: Econometric methods and applications* (pp. 281–314). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4899-8008-3_9
- Takhtamanova, Y. F. (2010). Understanding changes in exchange rate pass-through. *Journal of Macroeconomics*, 32(4), 1118–1130. <https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2010.04.004>
- Taylor, J. B. (2000). Low inflation, pass-through, and the pricing power of firms. *European Economic Review*, 44(7), 1389–1408. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2015.07.004>
- Widarjono, A., Alam, M. M., Atmadji, E., Suseno, P., & Artiani, L. E. (2023). The asymmetric exchange rate pass-through to inflation in the selected ASEAN countries. *Bulletin of Monetary Economics and Banking*, 26(1), Article 11. <https://doi.org/10.59091/1410-8046.2047>
- Yanamandra, V. (2015). Exchange rate changes and inflation in India: What is the extent of exchange rate pass-through to imports? *Economic Analysis and Policy*, 47, 57